

دیپلماسی پارلمانی (۸)
اجلاس‌های مشورتی - تخصصی
اتحادیه بین‌المجالس

معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات سیاسی

کد موضوعی: ۲۶۰
شماره مسلسل: ۱۴۴۵۶
مهرماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۲
گفتار اول - اجلاس های مشترک اتحادیه بین المجالس با دانشگاه ها و پارلمان های ملی	۲
۱-۱. سمینار صاحب نظران مطالعات پارلمانی با نمایندگان پارلمان ها	۲
۱-۲. کنفرانس نمایندگان جوان بین المجالس	۳
گفتار دوم - اجلاس هایی که در تقویم زمانی معین برگزار می شوند	۳
۱-۲. اجلاس رؤسای زن پارلمان های دنیا	۳
۲-۲. مجمع دبیران کل بین المجالس	۶
جمع بندی و نتیجه گیری	۱۱
منابع و مآخذ	۱۲

دیپلماسی پارلمانی (۸) اجلاس‌های مشورتی - تخصصی اتحادیه بین‌المجالس

چکیده

یکی از ملزومات مزیت‌سازی حداکثری از دیپلماسی پارلمانی سازمانی، شناسایی دقیق اجلاس‌های تخصصی و مشورتی سازمان‌های بین‌المجالس در چهار سطح منطقه‌ای، قاره‌ای، فرامنطقه‌ای و جهانی است. در این میان اتحادیه بین‌المجالس از اهمیت بیشتری برخوردار است. اجلاس‌های تخصصی بین‌المجالس را می‌توان به چهار بخش زیر تفکیک کرد:

الف) اجلاس‌هایی که در تقویم زمانی معین توسط اتحادیه بین‌المجالس برگزار می‌شوند که از موارد آن می‌توان به کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا، مجمع دبیران کل بین‌المجالس و کنفرانس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا اشاره کرد.

ب) اجلاس‌های مشورتی - تخصصی که با مشارکت سایر پارلمان‌ها و دانشگاه‌های معتبر برگزار می‌شوند که از مصادیق آن می‌توان به **سمینار صاحب‌نظران مطالعات پارلمانی با نمایندگان پارلمان‌ها و کنفرانس جهانی نمایندگان جوان بین‌المجالس** اشاره کرد.

ج) اجلاس‌هایی که با مشارکت اتحادیه بین‌المجالس و برخی پارلمان‌های منطقه‌ای برگزار می‌شوند که از مصادیق آن می‌توان به سمینار منطقه‌ای اهداف توسعه پایدار با مشارکت پارلمان‌های مرکز و شرق اروپا اشاره کرد که در پانزدهم و شانزدهم ژوئن ۲۰۱۵ در بخارست رومانی برگزار شد.

د) اجلاس‌هایی که با مشارکت اتحادیه بین‌المجالس و برخی نهادهای تخصصی سازمان ملل متحد برگزار می‌شوند که از نمونه‌های آن می‌توان به اجلاس مشترک این اتحادیه با «دفتر کاهش خطرات فجایع سازمان ملل»^۱ مورخ ۱۳ مارس ۲۰۱۵ در ژاپن اشاره کرد.

در این گزارش با توجه به مشارکت فعال جمهوری اسلامی ایران در اتحادیه بین‌المجالس و با رویکرد تقویت دیپلماسی پارلمانی سازمانی، رسالت و مأموریت‌های اجلاس‌های مشارکتی و غیرمشارکتی اتحادیه جهانی بین‌المجالس بررسی می‌شود.

۱. United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR)

مقدمه

تنها سازمان بین‌المجالسی که در عرصه جهانی فعالیت می‌کند، اتحادیه بین‌المجالس است. یکی از راهکارهای اتحادیه مذکور برای بهبود مستمر فرآیندها، نهادسازی و برگزاری اجلاس‌های مشورتی - تخصصی است. پیشتر گروه مطالعات پارلمانی، رسالت و مأموریت‌های کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا را بررسی کرده بود و در این گزارش، اهداف و کارویژه‌های سایر اجلاس‌های مشورتی اتحادیه بین‌المجالس بررسی می‌شود.

گفتار اول - اجلاس‌های مشترک اتحادیه بین‌المجالس با دانشگاه‌ها و پارلمان‌های ملی

مهمترین اجلاس‌های مشورتی - تخصصی اتحادیه بین‌المجالس که با مشارکت سایر پارلمان‌ها و دانشگاه‌های معتبر دنیا برگزار می‌شوند عبارتند از:

۱-۱. سمینار صاحب‌نظران مطالعات پارلمانی با نمایندگان پارلمان‌ها

با حمایت اتحادیه جهانی بین‌المجالس، هر ساله کارگاه مطالعاتی با گردهمایی صاحب‌نظران دانشگاهی مطالعات پارلمانی و نمایندگان پارلمان‌ها به میزبانی «مرکز مطالعات قانونگذاری»^۱ دانشکده علوم سیاسی، فلسفه و مطالعات بین‌الملل دانشگاه هال انگلیس برگزار می‌شود که دوازدهمین نشست آن در ۲۵ و ۲۶ ژوئیه ۲۰۱۵ برگزار شد. یافته‌های این سمینار فقط به زبان انگلیسی منتشر می‌شود و اولین اجلاس آن در سال ۱۹۹۴ در برلین و ۱۰ سمینار دیگر در «دانشگاه راکستون»^۲ انگلیس برگزار شده است. پارلمان‌هایی که مایل به حضور در این سمینارند باید با رجوع به وب سایت مرکز مطالعات قانونگذاری در دانشگاه هال (<http://shop.hull.ac.uk>)، ثبت نام آنلاین را انجام دهند.

مهمترین اهداف این کارگاه مطالعاتی عبارتند از:

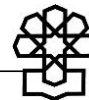
- الف) توسعه پژوهش‌های نظری - کاربردی در حوزه مطالعات پارلمانی،^۳
- ب) ارائه راهکارهای کاربردی در قبال دغدغه‌های مطرح شده شورای حکام اتحادیه بین‌المجالس.^۴
- توسعه نظام قانونگذاری، نقش پارلمان‌ها در کاهش فقر، سازوکارهای افزایش شفافیت و مسئولیت‌پذیری پارلمان‌ها و بایسته‌های عدم تأثیرگذاری ملاحظات جناحی بر فرآیند قانونگذاری، از مهمترین محورهای دوازدهمین سمینار گردهمایی صاحب‌نظران مطالعات پارلمانی و نمایندگان پارلمان بود.

۱. The Centre for Legislative Studies , Department of Politics and International Studies, The University of Hull

۲. Wroxton College

۳. http://www.ipu.org/pdf/publications/principles_en.pdf

۴. <http://www.ipu.org/splz-e/oxford15.htm>

۱-۲. کنفرانس نمایندگان جوان بین‌المجالس

کنفرانس نمایندگان جوان بین‌المجالس با مشارکت «پارلمان ژاپن»^۱ و ۱۸۹ قانونگذار جوان ۶۶ پارلمان دنیا در ۲۷ و ۲۸ مه ۲۰۱۵ در توکیو برگزار شد. این کنفرانس مرجعی برای هم‌اندیشی قانونگذاران جوان پیرامون دغدغه‌های نسل جوان است.

«صلح، دموکراسی و شکوفایی»^۲ سه محور این کنفرانس در سال ۲۰۱۵ بود. این کنفرانس موانع و راهکار پارلمان‌ها برای افزایش مشارکت جوانان در فرآیند توسعه سیاسی از طریق راهکارهای مسالمت‌آمیز را بررسی و در پایان، نقشه راه «سند برآمد»^۳ که نتایج کنفرانس در آن قید شده را منتشر کرد. در این سند تصریح شده است که از منظر قانونگذاران جوان؛ بیکاری، بی‌عدالتی آموزشی، فقر بهداشتی، خشونت و تعارض منافع از مهمترین مشکلات جوانانند.^۴

میانگین سنی قانونگذاران شرکت‌کننده در کنفرانس توکیو، ۳۵/۵ سال بود. علاوه بر قانونگذاران جوان، رئیس و دبیر اتحادیه جهانی بین‌المجالس، هیئت‌های کارشناسی از سازمان‌های تخصصی سازمان ملل متحد و نهادهای مدنی نیز در این کنفرانس دو روزه مشارکت داشتند. کنفرانس پیشین در اکتبر ۲۰۱۴ در ژنو سوئیس برگزار شده بود.

گفتار دوم – اجلاس‌هایی که در تقویم زمانی معین برگزار می‌شوند

تفاوت این اجلاس‌ها با اجلاس‌های مشارکتی اتحادیه بین‌المجالس در این است که علاوه بر تخصصی بودن، به‌عنوان ارکان مشورتی اتحادیه بین‌المجالس نیز تلقی می‌شوند.

۱-۲. اجلاس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا

یکی از اهداف اتحادیه جهانی بین‌المجالس که در برخی نشست‌های تخصصی آن در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته، حمایت از نقش و جایگاه زنان در عرصه تصمیم‌گیری است. به‌طوری که این اتحادیه در وبسایت خود درگاه جداگانه‌ای را با عنوان «زنان در سیاست» تعبیه کرده است که مهمترین هدفش را افزایش حضور نمایندگان زن در هیئت‌های دیپلماتیک کشورها برای شرکت در اجلاس‌های اتحادیه بین‌المجالس و تبادل تجارب سایر پارلمان‌ها برای حضور بیشتر زنان در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی معرفی کرده است.^۵

۱. National Diet of Japan

۲. Democracy, Peace and Prosperity

۳. Outcome Document

۴. <http://www.ipu.org/splz-e/youngMP15.htm>

۵. <http://www.ipu.org/wmn-e/meeting.htm>

اتحادیه جهانی بین‌المجالس با رویکرد متمرکزسازی مطالعات مرتبط با زنان در عرصه قانونگذاری، هرساله نشست‌هایی را با عنوان «اجلاس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا»^۱ برگزار می‌کند که دهمین اجلاس آن در ۲۹ و ۳۰ اوت ۲۰۱۵ (هفتم و هشتم شهریور ۱۳۹۴) - دو روز قبل از چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا - در مقر سازمان ملل در نیویورک برگزار شد و مهمترین اولویتش را حرکت به سمت «برابری جنسیتی»^۲ در مسئولیت‌های سیاسی عنوان کرده است.^۳

فعالیت این اجلاس، بیشتر در قالب تشکیل میزگردهای تخصصی است. هر یک از رؤسای زن پارلمان‌ها، سه تا چهار دقیقه پیرامون محورهای مشخص شده در دعوتنامه، سخنرانی می‌کند. ذیل دعوتنامه‌های ارسالی به رؤسای زن پارلمان‌های دنیا را رئیس و دبیر اتحادیه جهانی بین‌المجالس امضا می‌کنند. در تصویر شماره (۱)، صابر حسین چودری (رئیس اتحادیه جهانی بین‌المجالس) در کنار رؤسای زن پارلمان‌های دنیا که قبل از چهارمین کنفرانس رؤسای بین‌المجالس برگزار شد، مشاهده می‌شود.

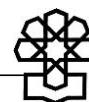
تصویر ۱. دهمین اجلاس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا

۱. Meeting of Women Speakers of Parliament

۲. Gender Equality

۳. <http://www.ipu.org/splz-e/wmnspl15.htm>

اولین، ششمین و دهمین اجلاس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا، به ترتیب قبل از کنفرانس دوم، سوم و چهارم رؤسای پارلمان جهان در سال‌های ۲۰۰۵، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۵ برگزار شد. مراکز تحقیقاتی اروپایی و آمریکایی که در حوزه‌های مرتبط با امور زنان فعال‌اند، نقش مؤثری در شکل‌گیری اجلاس‌های اولیه رؤسای زن پارلمان‌های دنیا داشتند که از مصادیق آنها می‌توان به نقش فعال اندیشکده آمریکایی «مرکز مطالعات سیاستگذاری زنان»^۱ در اجلاس سوم اشاره کرد. تاکنون، ده اجلاس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا برگزار شده است که تاریخ، مکان و محور هر یک از آنها در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. تاریخ، مکان و محور ۱۰ اجلاس برگزار شده رؤسای زن پارلمان‌های دنیا

دوره اجلاس	تاریخ برگزاری	مکان برگزاری	محور اجلاس
اولین اجلاس	۳ مارس ۲۰۰۵	نیویورک - مقرر سازمان ملل متحد	اهداف راهبردی زنان در تصمیم‌گیری و نقش پارلمان‌ها در تحقق اهداف مذکور ^۲
دومین اجلاس	۳ مارس ۲۰۰۶	نیویورک - مقرر سازمان ملل متحد	موانع و راهکارهای اختیارات سیاسی زنان ^۳
سومین اجلاس	۲ مارس ۲۰۰۷	نیویورک - مقرر سازمان ملل متحد	رؤسای زن پارلمان‌های دنیا: الگوهای نقش‌آفرینی زنان آینده ^۴
چهارمین اجلاس	۲۷ فوریه ۲۰۰۸	نیویورک - مقرر سازمان ملل متحد	نقش پارلمان‌ها در تأمین مالی عدالت جنسیتی
پنجمین اجلاس	۱۳ و ۱۴ ژوئیه ۲۰۰۹	وین اتریش	بحران مالی و خشونت علیه زنان
ششمین اجلاس	۱۶ و ۱۷ ژوئیه ۲۰۱۰	برن سوئیس	موانع فراروی دستیابی به عدالت جنسیتی در پارلمان‌ها و بازخورد آن بر اهداف توسعه پایدار
هفتمین اجلاس	۳ و ۴ اکتبر ۲۰۱۲	دهلی نو	شیوه‌های حساس کردن پارلمان‌ها به موضوعات جنسیتی
هشتمین اجلاس	۱۲ و ۱۳ اکتبر ۲۰۱۳	نیویورک	نقش رؤسای پارلمان‌های دنیا در برجسته‌سازی نقش زنان در اهداف توسعه پایدار
نهمین اجلاس	۴ و ۵ سپتامبر ۲۰۱۴	ژنو سوئیس	قدرت گرفتن اقتصادی زنان: نقش رهبری رؤسای زن پارلمان‌های دنیا
دهمین اجلاس	۲۹ و ۳۰ اوت ۲۰۱۵	نیویورک - مقرر سازمان ملل متحد	موانع و راهکارهای دستیابی به عدالت جنسیتی در پارلمان

۱. Center for Women Policy Studies, Washington, DC, USA

۲. Strategic Objectives of Women in Power and Decision-Making, and the Role of Parliaments in Meeting These Objectives

۳. Women's Political Empowerment

۴. Women Speakers: Role Models For the Next Generation?

۲-۲. مجمع دبیران کل بین‌المجالس

«دبیر کل»^۱ به کسی اطلاق می‌شود که متولی ارائه خدمات پارلمانی به قانونگذاران، مدیریت بهینه منابع انسانی و انتقال مناسب فعالیت قانونگذاران به افکار عمومی است. «مجمع دبیران کل بین‌المجالس»^۲ با استناد به ماده بیست‌وهفتم قسمت هشتم اساسنامه‌اش، «رکن مشورتی»^۳ اتحادیه بین‌المجالس است که اولین اجلاس آن را در ۱۶ اوت ۱۹۳۹ در اسلو - نروژ برگزار کرد. اعضای شرکت‌کننده در این مجمع، دبیران کل پارلمان‌ها یا معاونان آن می‌باشند. در قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران، معاونت اجرایی، وظایف دبیر کل را برعهده دارد.

مجمع دبیران کل بین‌المجالس، پل ارتباطی بین مدیران اجرایی پارلمان‌هاست. در این مجمع، دبیران کل با برگزاری جلسات «مباحثه عمومی»^۴ و میزگردهای تخصصی، درخصوص مهمترین چالش‌ها و راهکارهای ارتقای کارآیی خدمات پارلمانی تبادل نظر می‌کنند و اسناد آن به دو زبان انگلیسی و فرانسوی منتشر می‌شوند. تفاوت زمان برگزاری اجلاس مجمع دبیران کل پارلمانی با کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا و اجلاس رؤسای زن پارلمان‌های دنیا در این است که مجمع دبیران کل پارلمان‌ها در حاشیه نشست‌های بهاره و پاییزه اتحادیه بین‌المجالس برگزار می‌شود، هر چند با استناد به بند سوم قاعده یازدهم، مجمع می‌تواند «اجلاس‌های فوق‌العاده»^۵ نیز برگزار کند.

۱- اجلاس‌های آتی مجمع دبیران کل بین‌المجالس

اجلاس پیشین مجمع دبیران کل بین‌المجالس بین نوزدهم تا اول مارس ۲۰۱۵ در هانوی ویتنام برگزار شد. یکصدوسی‌وسومین اجلاس بین‌المجالس بین ۱۸ تا ۲۱ اکتبر ۲۰۱۵ (بیست‌وششم تا بیست‌ونهم مهرماه ۱۳۹۴) در «مرکز کنفرانس‌های بین‌المللی ژنو سوئیس»^۶ و اجلاس یکصدوسی‌چهارم نیز بین بیستم تا بیست‌وسوم مارس ۲۰۱۶ در لوزاکای زامبیا برگزار خواهد شد.^۷

۱. Secretary General

۲. ASSOCIATION OF SECRETARIES GENERAL OF PARLIAMENTS (ASGP)

۳. consultative body

۴. General debate

۵. exceptional meetings

۶. International Conference Centre in Geneva (CICG)

۷. <http://www.asgp.co/>

تصویر ۲. مجمع دبیران بین‌المجالس در صدوسی و دومین نشست بین‌المجالس در هانوی

– مأموریت مجمع دبیران کل بین‌المجالس

براساس بند «۲۶» قسمت هفتم اساسنامه اتحادیه بین‌المجالس، اهداف مجمع مذکور عبارتند از:^۱

- تسهیل تماس‌های شخصی بین اعضای اتحادیه،
 - همکاری با پارلمان‌های متقاضی دریافت حمایت‌های فنی و حقوقی،
 - مطالعه قوانین، عمل، رویه و شیوه‌های پارلمان‌ها،
 - پیشنهاد معیارهایی برای ارتقای کارایی پارلمان‌ها،
 - تضمین همکاری بین خدمات پارلمان‌های مختلف،
 - شناسایی سازوکارهای لازم برای افزایش ضریب ایمنی خدمات پارلمانی،
 - انتقال تجارب موفق به اتحادیه جهانی بین‌المجالس.
- هر عضو مجمع، اطلاعات مرتبط با قوانین، رویه‌ها، شیوه‌های کاری، ارکان تابعه و مدیریت خدمات پارلمانی را برای پاسخ به استعلام مجمع یا سایر اعضا ارائه می‌کند.^۲

۱. <http://www.ipu.org/asgp-e/rules.htm>

۲. <http://www.asgp.co/rules>

– هزینه‌های برگزاری مجمع دبیران کل پارلمانی

اعضا باید تمهیدات لازم برای تأمین مالی سفر دبیران کل پارلمانی خود به کشور برگزارکننده اجلاس، استقرار در هتل و هزینه‌های رفت و آمد به هتل و محل کنفرانس را تأمین کنند. علاوه بر اعضای دائم، اعضای همکار و ناظر نیز لازم است مبلغی را به‌عنوان حق عضویت بپردازند. برگزاری مجمع دبیران کل پارلمانی بین‌المجالس توسط پارلمان میزبان تأمین مالی نمی‌شود.^۱

– رئیس و دبیر مشترک مجمع دبیران کل پارلمانی

رئیس مجمع علاوه بر دو معاون، دو دبیر مشترک نیز منصوب می‌کند. از اکتبر ۲۰۱۴، «خانم ڈریس وینگا»^۲ از زامبیا ریاست مجمع دبیران کل بین‌المجالس و ریاست کمیته اجرایی را برعهده دارد. خانم‌ها «املی کامندر»^۳ انگلیسی و «فاکو نی ار»^۴ فرانسوی، دو دبیر مشترک اتحادیه دبیران کل بین‌المجالس‌اند.^۵

تصویر ۳. رئیس و دبیران مشترک اتحادیه دبیران کل بین‌المجالس

– عضویت در مجمع دبیران کل بین‌المجالس

تمامی پارلمان‌های ملی حتی اگر عضو اتحادیه جهانی بین‌المجالس نباشند، می‌توانند دو نماینده در مجمع داشته باشند. هرگاه عضویت یک پارلمان در اتحادیه بین‌المجالس به‌دلیل تعویق حق عضویت معلق شود، تأثیری بر عضویت پارلمان مذکور در مجمع دبیران کل بین‌المجالس ندارد، منتهی در

۱. <http://www.asgp.co/sites/default/files/Convocation%20Letter%20%28EC%29.pdf>

۲. Mrs. Doris Katai K. Mwinga , ASGP President & Clerk of the National Assembly of Zambia

۳. Emily Commander , Joint Secretary to the Association of Secretaries General of Parliaments (ASGP)

۴. Fauconnier, Inés

۵. <http://www.asgp.co/executive-committee-member/2650>

۶. Fauconnier, Inés

صورتی که عضو کمیته اجرایی باشد، عضویت آنها در کمیته مذکور تعلیق می‌شود. دبیران کل سایر مجامع بین‌المللی پارلمانی نیز می‌توانند به‌عنوان «عضو همکار»^۱ در این اجلاس شرکت کنند.

– محورهای ارائه شده برای سخنرانی دبیران کل پارلمانی در صدوسی‌وسومین اتحادیه بین‌المجالس

براساس دعوتنامه دبیرخانه مجمع دبیران کل پارلمانی، سه عنوان زیر برای ارائه سخنرانی دبیران کل در اجلاس یکصدوسی‌وسومین اتحادیه جهانی بین‌المجالس پیشنهاد شده است:

الف) ترکیب اجتماعی پارلمان،^۲

ب) تأثیر انتخابات مستقیم بر کرسی‌های کمیته اجرایی،^۳

ج) پیشگیری از تضاد منافع در پارلمان.^۴

در وبسایت مجمع دبیران کل پارلمان‌های دنیا، منظور از تضاد منافع، تعارض منافع شخصی، اقتصادی و مالی نمایندگان با «منافع عمومی»^۵ عنوان شده است.^۶

دبیر کل می‌تواند شخص دیگری از کارمندان پارلمان را برای سخنرانی به مجمع معرفی کند که لازم است اسم و عنوان شخص جایگزین را از طریق پست الکترونیکی یا دورنگار معرفی کند. مهلت هر سخنران حداکثر پنج دقیقه است. زمانی نیز برای پرسش شرکت‌کنندگان جلسه پیش‌بینی می‌شود.

– مقررات مجمع دبیران کل بین‌المجالس

مقررات مجمع دبیران کل بین‌المجالس برای اولین بار در سپتامبر ۱۹۷۱ به تصویب رسید و تاکنون دوازده بار در تاریخ‌های اکتبر ۱۹۷۳، آوریل ۱۹۷۴، سپتامبر ۱۹۷۷، سپتامبر ۱۹۸۴، اکتبر ۱۹۹۹، اکتبر ۲۰۰۰، آوریل ۲۰۰۱، آوریل ۲۰۰۳، اکتبر ۲۰۰۳، مه ۲۰۰۷ و آوریل ۲۰۱۰ اصلاح شده است.

– وظایف کمیته اجرایی مجمع دبیران کل بین‌المجالس

در ابتدای هر نشست، کمیته اجرایی گزارشی را به اعضا ارائه می‌کند. هر یک از اعضای کمیته اجرایی، یک حق رأی دارد. در صورتی که تعداد آرا مساوی باشد، نظر رئیس مجمع، فصل‌الخطاب خواهد بود. دبیر کل اتحادیه بین‌المجالس یا نماینده‌اش در صورت درخواست خودشان می‌توانند به‌عنوان رئیس کمیته اجرایی در اجلاس شرکت کنند. رئیس مجمع هر ساله بودجه سال آینده را به کمیته اجرایی

۱. Associate Member

۲. The Social Composition of Parliament

۳. The Impact of Direct Election of Committee Chairs

۴. The Prevention of Conflicts of Interest in Parliament

۵. General Interest

۶. <http://www.asgp.co/sites/default/files/3%20-%20ASGP%20Agenda%20Oct%2015.pdf>

پیشنهاد می‌کند.

ترکیب کمیته اجرایی به صورت زیر است:

الف) یازده عضو منتخب که شامل رئیس، دو معاون رئیس و هشت عضوی‌اند که توسط مجمع انتخاب می‌شوند.

ب) رؤسای سابق مجمع.

از یک پارلمان، دو عضو نمی‌توانند در کمیته اجرایی حضور داشته باشند. اعضای کمیته اجرایی نمی‌توانند دو جلسه متوالی در اجلاس‌های مجمع غیبت داشته باشند. اعضای ناظر و همکار در انتخاب اعضای کمیته اجرایی حق رأی ندارند. در صورتی که نماینده‌ای مسئولیت اداره‌ای را برعهده داشته باشد، پس از پایان فعالیتش، برای نامزد شدن مجدد در همان مسئولیت، باید دو سال از آن سپری شده باشد. هرگاه عضوی بخواهد در انتخابات نایب رئیسی مجمع شرکت کند، نباید از همان ملیت طی دو سال قبل از آن، مسئولیت رئیس و نایب رئیسی را برعهده داشته باشند.

جدول ۲. آرایش کمیته اجرایی مجمع دبیران کل بین‌المجالس^۱

زمان انتخاب	ملیت	نام	مسئولیت و جایگاه عضو منتخب
اکتبر ۲۰۱۴	زامبیا	خانم دُریس وینگا	رئیس مجمع دبیران کل بین‌المجالس
اکتبر ۲۰۱۴	هلند	گیرت همیلتون ^۲ 	معاون رئیس مجمع
مارس ۲۰۱۵	سوئیس	فیلیپ اسواب ^۳ 	
مارس ۲۰۱۵	پرتغال	خوزه مانوئل اراجو معاون دبیر کل مجمع جمهوری پرتغال	هشت عضو منتخب مجمع
اکتبر ۲۰۱۴	مراکش	نجیب الخالد	

۱. <http://www.asgp.co/executive-committee>

۲. Hamilton, Geert Jan A.

۳. Schwab, Philippe

مستولیت و جایگاه عضو منتخب	نام	ملیت	زمان انتخاب
	دبیر کل مجلس نمایندگان مراکش		
	ایاد نمیک مجید دبیر کل شورای نمایندگان عراق	عراق	مارس ۲۰۱۳
	خوزه پدرو مونتررو دبیر اول مجلس سنای اروگوئه	اروگوئه	مارس ۲۰۱۳
	عرفان نزیبرگل دبیر کل مجمع ملی ترکیه	ترکیه	اکتبر ۲۰۱۲
	شامسیر شریف دبیر کل پارلمان هند	هند	مارس ۲۰۱۴
	کلارسا سرتیس معاون دبیر کل مجلس نمایندگان استرالیا	استرالیا	مارس ۲۰۱۵
	اسواسانانی دبیر کل مجلس نمایندگان اندونزی	اندونزی	مارس ۲۰۱۴
رؤسای اسبق مجمع	عمرانی دبیر کل شورای ملی الجزایر	الجزایر	
	مارک بوسک معاون دبیر کل مجلس عوام	کانادا	اکتبر ۲۰۱۱

جمع بندی و نتیجه گیری

مهمترین نتایج حاصل از بررسی اجلاس های مشورتی - تخصصی اتحادیه بین المجالس عبارتند از:

۱. براساس گزارش دهمین اجلاس رؤسای زن پارلمان های دنیا، به ترتیب ۱۶ و ۲۲ درصد رؤسا و نمایندگان پارلمان های دنیا را زنان تشکیل می دهند.^۱ از طرفی روند کنفرانس رؤسای زن پارلمان های دنیا، نشانگر روند تکاملی برگزاری این اجلاس هاست زیرا اجلاس های ابتدایی رؤسای زن پارلمان های دنیا در حاشیه نشست های «کمسیون وضعیت زنان» اتحادیه بین المجالس و سازمان ملل برگزار می شد ولی در سال های اخیر اجلاس رؤسای زن پارلمان های دنیا به یک رکن مشورتی - تخصصی اتحادیه بین المجالس ارتقا یافته است و هر ساله نشست هایی را با محوریت مسائل مرتبط با زنان نماینده برگزار می کند.

۲. به نظر می رسد اتحادیه بین المجالس در حال گذار به سمت تقویت هم اندیشی و استفاده از ظرفیت موجود در انجمن های علمی و مطالعاتی است به طوری که در سال های اخیر تعداد اجلاس های

۱. <http://www.ipu.org/splz-e/wmnspk15/agenda.pdf>

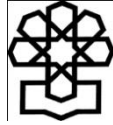
مشترک این اتحادیه با دانشگاه‌های معتبر که در آنها رشته مطالعات پارلمانی دایر است، گسترش یافته است. تحقق این امر در حالی است که هنوز در هیچ یک از دانشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران، رشته مطالعات پارلمانی دایر نشده است. این امر در سال‌های آینده با توجه به تنوع اهرم‌ها و ابعاد دیپلماسی پارلمانی، می‌تواند موانعی را برای رشد پایه‌ای مطالعات پارلمانی در کشور به وجود آورد.

۳. با توجه به پیچیدگی و تنوع فرآیند قانونگذاری، نقش غیرمستقیم دبیران کل پارلمانی در ارتقای کیفیت قانونگذاری و نظارت در حال افزایش است.

۴. رهبر معظم انقلاب در بند «۶۳» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، بر لزوم بهره‌وری حداکثری از ظرفیت‌های دیپلماسی عمومی مانند دیپلماسی پارلمانی تأکید کرده‌اند. یکی از میادینی که فضای لازم برای توسعه دیپلماسی پارلمانی سازمانی را فراهم کرده است، اتحادیه بین‌المجالس است. به نظر می‌رسد بانوان نماینده پارلمان‌های دنیا، پُست‌های مهمی را در ارکان مشورتی و کمیته‌های تخصصی اتحادیه بین‌المجالس به دست آورده‌اند. در این میان حمایت جمهوری اسلامی ایران از حضور نمایندگان زن با تجربه مجلس شورای اسلامی در هیئت‌های دیپلماتیک پارلمانی نه تنها کد راهبردی حمایت ایران از نقش زنان در عرصه تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد، بلکه تجاربی که در سازمان‌های بین‌المجالسی به دست می‌آورند، موجب ارتقای نقش آنان در مجلس شورای اسلامی خواهد شد.

منابع و مأخذ

1. <http://www.asgp.co/>
2. <http://www.asgp.co/executive-committee>
3. <http://www.asgp.co/executive-committee-member/2650>
4. <http://www.asgp.co/rules>
5. <http://www.asgp.co/sites/default/files/3%20%20ASGP%20Agenda%20Oct%2015.pdf>
6. <http://www.asgp.co/sites/default/files/Convocation%20Letter%20%28EC%29.pdf>
7. http://www.ipu.org/pdf/publications/principles_en.pdf
8. <http://www.ipu.org/splz-e/oxford15.htm>
9. <http://www.ipu.org/splz-e/wmnsPk15.htm>
10. <http://www.ipu.org/splz-e/wmnsPk15/agenda.pdf>
11. <http://www.ipu.org/splz-e/youngMP15.htm>
12. <http://www.ipu.org/wmn-e/meeting.htm>
13. <http://www.ipu.org/asgp-e/rules.htm>

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۴۵۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: دیپلماسی پارلمانی (۸) اجلاس‌های مشورتی - تخصصی اتحادیه بین‌المجالس

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه مطالعات پارلمانی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: سیدحسین حسینی، محبوبه سهرابی

ناظر علمی: مصطفی دلاورپور اقدم

متقاضی: معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی

ویراستار ادبی: قاسم میرخانی

واژه‌های کلیدی:

۱. اتحادیه جهانی بین‌المجالس

۲. دیپلماسی پارلمانی

۳. مجلس شورای اسلامی

۴. دبیران کل پارلمان‌های ملی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۷/۱